

Mircea Petrescu-Dîmbovița împreună cu profesorul Ion Nestor.

PROFESORUL MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA – UN NEOBOSIT DESCHIZĂTOR DE DRUMURI

DE

NICOLAE URSULESCU

Îmi revine sarcina dificilă, dar extrem de onorantă, în același timp, de a transmite Domnului Profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița omagiul și urările de sănătate, viață lungă și noi realizări din partea corpului profesoral al Facultății de Istorie, pe care a slujit-o cu devotament timp de aproape patru decenii și căreia, pentru o vreme, i-a fost și decan. Totodată, transmit, în mod deosebit, urările călduroase ale domnului decan, prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon, care, din păcate, n-a putut participa personal la această sărbătorire, fiind plecat din țară.

Deși ajuns la o vârstă când, de obicei, despre cei sărbătoriți se folosesc mai mult termeni la trecut (*a făcut, a realizat*), domnul Profesor ne obligă să vorbim mai ales la prezent despre realizările domniei-sale, deoarece continuă să îmbogățească patrimoniul științific cu lucrări de mare valoare, ultima sa creație – monumentală monografie despre săpăturile de la Cucuteni – fiind exemplul cel mai edificator despre potențialul intelectual de excepție al acestui mare savant, căruia avem bucuria și mândria de a-i fi fost elev și apoi colaborator și continuator la catedră.

În cuvântul nostru dorim să reliefăm mai ales o trăsătură esențială a personalității domnului Profesor, anume aceea că, de-a lungul prodigioasei sale cariere, a fost mereu un neostenit deschizător de drumuri, în toate domeniile pe care le-a abordat. Lucrările Domniei-Sale, răspândite în volume și în zeci de reviste din țară și străinătate, sunt puncte de referință, atât pentru cei ce se interesează de vestigiile arheologice

ascunse în toate regiunile Moldovei, sau studiază neoliticul și eneoliticul, epoca bronzului și cea a fierului, dar și zbuclumata perioadă a etnogenezei românești, precum și viața medievală reflectată în monumentele scoase de sub vălul uitării.

Format la școala universitară a Bucureștiului, sub directa îndrumare a unor mari profesori, precum Ioan Andrieșescu și Ion Nestor, de la care a deprins rigurozitatea cercetării de teren, a documentării profunde și a interpretării critice, domnul Petrescu-Dîmbovița a venit, în anul 1949, la Alma Mater Iassiensis, cu elanul specific tineriei, într-un moment în care cea mai veche universitate a țării se afla într-un moment de cumpănă. Vechea școală de istorie antică și arheologie de la Iași, ilustrată de Orest Tafrali, Paul Nicorescu, Radu Vulpe ș.a., dispăruse, iar tânărului universitar i-a revenit misiunea de a reorganiza din temelii cercetarea arheologică și studiul acestei discipline nu numai la Iași, ci practic în toată Moldova. Înmarmat cu o putere de muncă ieșită din comun, cu un spirit organizatoric care nu se poticnea în amănunte, ci urmărea transpunerea în practică a unor mari obiective, la nivelul realizărilor de vârf de pe plan universal, profesorul Petrescu-Dîmbovița a reușit să adune treptat în jurul său o pleiadă de tineri, pe care i-a molipsit cu entuziasmul său fără limite pentru cercetarea arheologică, pentru studiul istoriei antice și al antichităților. Este suficient să amintim doar faptul că de numele profesorului Petrescu-Dîmbovița se leagă formarea colectivului de arheologi din cadrul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” (transformat apoi într-un institut de sine stătător), colectiv care a reușit să acopere, prin specialiști de marcă, toate marile perioade istorice, începând de la paleolitic până în Evul Mediu. Ca director al Institutului, pentru mai mult de două decenii, a imprimat, pentru toate sectoarele, o permanentă emulație științifică, s-a preocupat de menținerea neîntreruptă a contactelor cu lumea științifică internațională, într-un moment în care acest lucru era blocat aproape complet de rigorile regimului ceaușist. Baza documentară a activității arheologice la Iași a fost asigurată, în cea mai mare parte, datorită programului De schimburi internaționale, realizat mai ales prin editarea revistei *Arheologia Moldovei*, astăzi una din cele mai prestigioase publicații de specialitate din țară și bine apreciată în toate colțurile lumii.

Tot prin acțiunea de pionierat a domnului profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița, s-au pus bazele Muzeului de Istorie a Moldovei din cadrul Complexului Muzeal de la Palatul Culturii – muzeu care, cu toate modificările suferite pe parcurs, poartă și în prezent amprenta concepției organizatorice inițiale.

Pe primul plan al activității Domniei-Sale s-a aflat, însă, preocuparea de formator de specialiști, prin observarea atentă a studenților care prezentau aptitudini pentru cercetare și pasiune pentru cercetarea arheologică. Prezent la toate manifestările științifice studențești, ridica mult ștacheta prin intervențiile sale consistente și pline de sugestii pentru tinerii discipoli. Șantierelor arheologice pe care le-a coordonat (Trușești, Cucuteni, Hlincea, Stoicani, Foltești, Bicaz, Perieni, Glina, pentru a nu aminti decât câteva dintre ele) au fost, totodată, exemple de cercetare de teren pentru grupurile de studenți practicanți, pentru tinerii cercetători care îl însoțeau. Subliniez în mod deosebit acest lucru, deoarece m-am numărat și eu printre cei care au beneficiat de supravegherea atentă, de sfaturile, dar și de exigența domnului profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița pe șantierul de la Cucuteni.

Nu putem uita nici preocuparea permanentă a Domniei-Sale de a menține arheologia ieșeană și pe cea românească, în general, într-un contact neîntrerupt cu marile manifestări științifice internaționale, cu personalitățile de frunte ale arheologiei mondiale. Datorită relațiilor sale personale, Iașiul a fost onorat de vizita unor somități din domeniul arheologiei, precum Gordon Childe, Marija Gimbutas, Tatjana Passek, Olaf Höckmann și mulți alții.

Pentru activitatea sa deosebită a fost ales membru al unor prestigioase foruri științifice din țară și de peste hotare, a primit importante distincții, care au fost deja amintite aici. Doresc doar să amintesc faptul că, în 2001, când s-a înființat, în cadrul Universității din Iași, Centrul Interdisciplinar de Studii Arheologice, domnul profesor a fost ales, în unanimitate, director onorific al noului centru de cercetare, tocmai ca recunoaștere a meritelor deosebite pe care le-a avut în promovarea cu consecvență a spiritului interdisciplinar în cercetarea arheologică.

De multe ori ne-am pus întrebarea cum reușește domnul profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița să rezolve probleme atât de diverse, cum a reușit o coordonare eficientă a mai multor instituții și domenii. Scrutând biografia de excepție a profesorului-savant, putem considera că succesul laborioasei activități se află într-o fericită îmbinare de factori, care au ținut atât de înzestrarea naturală, de educația primită, cât și de voința de

fier cu care și-a dedicat întreaga viață nobilei scop al cercetării științifice. Rețeta succesului e simplă în aparență, dar câți reușesc s-o aplice? Domnul profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița este unul dintre oamenii care ne-au arătat, prin întreaga sa viață și activitate, că acest lucru este posibil – munca susținută, organizarea timpului și voința ducând la succese și realizări deosebite.

Pentru toate acestea, mulți dintre noi l-au ales model în viață și dorim să-l avem drept model încă mulți ani de aici înainte.

La mulți ani, dragă Domnule Profesor !